

سپهر

کاهنانه قرآنی و مذهبی سراج
سال دوم، شماره بیستم
تیر ۱۴۰۱

— طبیعت از آن ماست

— دارالشفای دلسوختگان

— مسئولیت اجتماعی از منظر قرآن کریم

— آثار و برکات خواندن سوره قدر

نامہ.....

گاہنامہ قرآنی و مذہبی سراج
سال دوم، شماره پنجم، تیرماہ ۱۴۰۱
صاحب امتیاز: کانون قرآن و عترت معاونت
فرہنگی و دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی کرمان
مدیر مسئول: فاطمہ منظری توکلی
سر دبیر: فاطمہ منظری توکلی
صفحہ آرای و حروف چینی: راضیہ فیضی
شمارہ مجوز: ۱۳۷۸/۵۰/۱۰
هیئت تحریریه: مهلا قاسمی / فاطمہ منظری
توکلی / آرزو سالاری / ساجده خزاعی / فرزاد
مزارعی / لیلا یوسفی

علیہ عید قربانت مبارک

توال اکو قربانت مبارک

پیرقیم این قربانت مبارک

پنہیم سکر قربانت مبارک

برایں حق عظیم آفرین مبارک
شکر عشق و تسلیمت شیر مبارک
غیر لکھ لکھ منہر تعجیر
کنوختیت لکھ نفس ہیر

۱ سخن
سر دبیر

۳ heloo
رانشگاه

فهرست

۵ طبیعت از
آن ماست

۷ دارالشفای
دلوختگان

۱۱ آثار و برکات
خواندن سوره قدر

۹ مسئولیت اجتماعی
از منظر قرآن کریم

سخن سر دبیر

در غدیر بود که
غدیر، سفره‌ای است که برای تمامی گل‌ها پهن کرده‌اند.
غدیر، گلبانگ عاشقانه و جاودانه هستی است.
غدیر، یک اتفاق ساده نیست؛ یک گزینش رحمانی است.

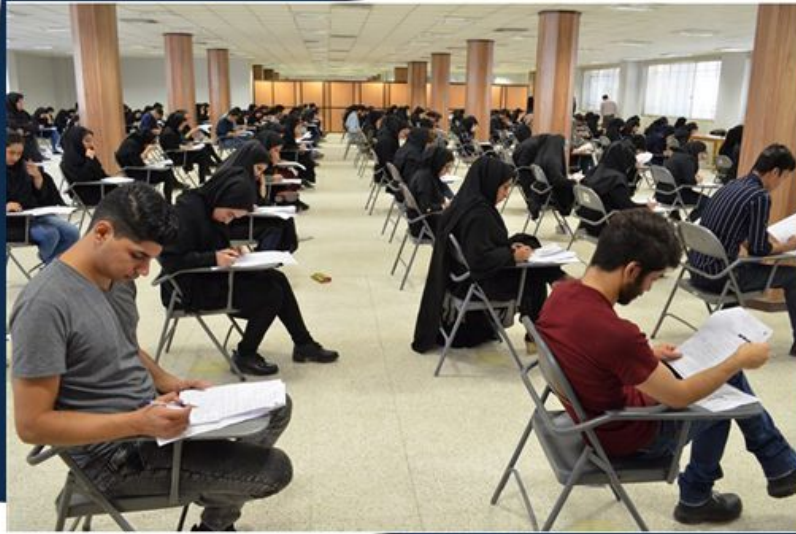
غدیر، یک کلمه نیست، یک برکه نیست؛ یک دریاست؛ رمزی است بین خدا و انسان.
غدیر، گل همیشه بهار زندگی است. دریایی بی‌کرانه است؛ جاری بر جان‌های پاک و اندیشه‌های تابناک.
غدیر، تجلی خواست خالق، روح آفرینش، برانگیزاننده ستایش و دست‌های بلندی است که انسان خاکی را به افلاک می‌کشاند.
غدیر، ریزش باران الطاف رحمانی بر گلزار جان‌های تشنه است.
غدیر، برکت همه احساس‌های معنوی و دریای جاری خیرات نبوی است.
در غدیر بود که تیرگی‌ها فراری شدند و نورانیت محض، خودنمایی کرد.
در غدیر بود که قیافه ایمان، تماشایی شد و شاخه‌های عشق، بر تن ایمان رویید.
در غدیر بود که درخت هستی، به کمال رسید.
در غدیر بود که قرابت انسان با خدا آشکار شد.
در غدیر بود که نیلوفر عشق، بر گرد محور زمین پیچید.
در غدیر بود که جوانه جاودانه ولایت عاشقانه، سر برکشید.

درود بر پیشگاه مقدس حضرت ولی عصر (عج)، و عرض درود و سلام خدمت همه شما عزیزان و همراهان نشریه سراج
عیدتون مبارک

خدا را شاکریم که بار دیگر توفیق خدمت به شما بزرگواران را به ما عطا کرد، تا بتوانیم با کمک حق و با نگاه مهربان و حمایت شما همراهان عزیز نشریه سراج نسخه دیگری را آماده کنیم.

بی شک بهترین پشتوانه ما توجه شما خوبان به نشریه ماست که البته نشریه شماست و ما فقط خدمتگزار هستیم.
از شما خواستارم همچنان همراه و پیگیر نشریه ما باشید چنان که تا الان بوده اید.
تیم ما تمام تلاشش را میکند تا برای شما که بهترین هستید بهترین و کامل ترین مطالب را جمع آوری کند تا لحظاتی را که صرف مطالعه نشریه میکنید برای شما کاملاً مفید واقع شود.

ایام به کام خدا یار و یاورتان

سرانجام بعد از دو سال که از شروع اپیدمی میگذشت به دستور رئیس جمهور و با ابلاغ وزارتین علوم و بهداشت ، درهای بسته دانشگاه‌ها به روی دانشجویان در اواسط ماه فروردین 1401 باز شد و قرنطینه های خانگی تعطیل شد. اگرچه می‌توان به برخی معضلات و کاستی های این فرآیند نظیر کمبود امکانات در تامین نیازهایی چون خوابگاه مناسب با رعایت پروتکل ها و تغذیه با کیفیت و حمل و نقل دانشجویان به دانشگاه و هماهنگی اساتید و برگزاری کلاسها اشاره کرد، اما در مجموع برخورداری از کیفیت بهتر آموزش به واسطه نزدیک شدن استاد و دانشجو و ایجاد فضای پرسش و پاسخ و فضایی که در لابلای جو افسرده و خموده پشت سیستم های مجازی ایجاد شده بود و همچنین نمره های غیرمنصفانه ای که برخی دانشجویان در سیستم مجازی کسب میکردند می‌توان با قاطعیت به این نتیجه رسید که آموزش حضوری همانگونه که تاکنون در ارتقا علمی آموزش عالی کشور نقش خود را ایفا کرده است، مجددا پا به عرصه گذاشته است و با کسب تجربه ای بهتر از تلفیق سیستم مجازی آموزش و سیستم حضوری آن و کاهش هزینه های غیر ضروری گامی بلند جهت دیدن ردپای دانش عملی فارغ التحصیلان آینده برداشته است.

طبیعت، بسان مادری مهربان انسان را در دامن خود می‌پروراند و سخاوتمندانه، همه منابع و سرمایه‌های خود را به پای او می‌ریزد. تاکنون همه موجودات روی زمین کوشیده‌اند تا به قانون و نظام طبیعت پیرامون خود گردن نهند و خود را با آن سازگار کنند، اما انسان، خواسته و ناخواسته، روند طبیعی محیط زیست خود را دگرگون کرده است. هر روز درختان بسیاری با قساوت، قلع و قمع می‌شوند و آب‌ها به هدر رفته و آلوده می‌شوند. جنگل‌های طبیعی از میان می‌روند، بسیاری از گونه‌های زیستی در حال انقراض هستند و صدها گونه به علت از دست دادن زیستگاه‌های خود، نابود شده‌اند. متأسفانه، آدمی بر خلاف دیگر موجودات، همواره تأثیر عمیقی در جهت نابودی و تهدید محیط زیست از خود بر جای گذاشته است، چنان‌که اکنون، از مهم‌ترین عوامل تخریب محیط زیست شناخته می‌شود.

نامگذاری روز جهانی محیط زیست

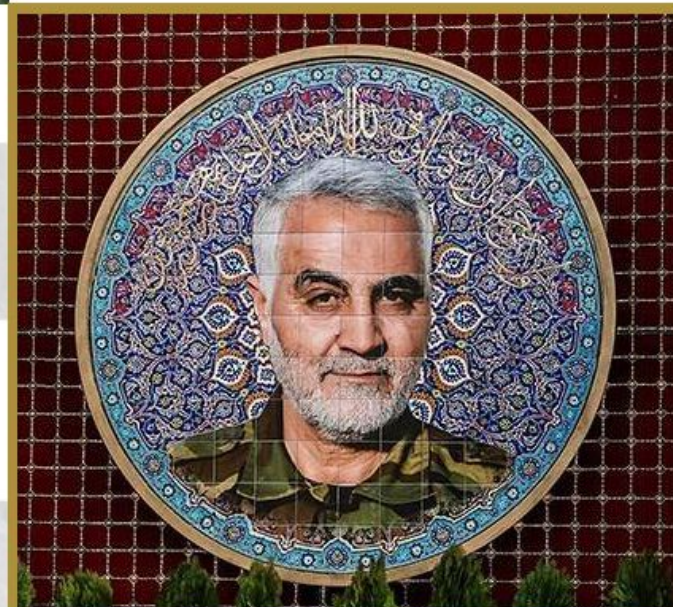
هر سال روز ۱۵ خرداد (۵ ژوئن) در سراسر جهان با عنوان روز جهانی محیط زیست گرامی داشته می‌شود. تاریخچه روز جهانی محیط زیست به سال ۱۹۷۲ بر می‌گردد، در آن سال برای اولین بار، سازمان ملل متحد کنفرانسی را با موضوع انسان و محیط زیست در شهر استکهلم سوئد برگزار کرد. همزمان با برپایی این کنفرانس مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه‌ای را تصویب کرد که منجر به تشکیل UNEP (برنامه محیط زیست سازمان ملل) شد، UNEP در سراسر جهان مراسم ویژه‌ای را به مناسبت این روز برگزار می‌نماید. مراسم این روز می‌تواند به اشکال مختلف باشد مثل راهپیمایی‌های خیابانی، همایش‌های دوچرخه سواری، نمایش، مسابقات نقاشی و مقاله نویسی در مدارس، درختکاری، فعالیت‌های مربوط به بازیافت، پاکسازی و....

هدف UNEP از برگزاری چنین مراسمی عبارت است از:

- بخشیدن چهره‌ای انسانی به مسایل زیست محیطی
- توانمندسازی مردم برای تبدیل شدن به فعالانی در زمینه توسعه پایدار و متوازن
- ارتقا این بینش عموم که جوامع در تغییر دیدگاه‌ها و در خصوص مسئله محیط زیست نقش محوری و اساسی ایفا می‌نمایند.
- ترویج مشارکت با هدف اطمینان از برخورداری همه ملت‌ها از آینده امن تر و سعادت‌مندانه تر

مبارک باد
روز جهانی
محیط زیست

فرزاد مزارعی
دارالشفای دلسوختگان

وقتی از دور، از لابلای درخت‌ها گنبد سبز مسجد صاحب الزمان را می بینم، لحظه ای که اربعین سال ۹۸ چشمم به گنبدهای طلایی بین الحرمین افتاد، دوباره برابم زنده می شود.

خدا خیر بدهد کسانی را که گلزار شهدای کرمان را اینجا بنا نهادند، دامنه‌ی کوه، با این نسیم خنک. از وقتی حاج قاسم اینجا آمده اصلاً گلزار رنگ و بویی دیگری گرفته، همیشه شلوغ است از همه‌ی جای کشور می آیند برای زیارت! پاهایم را که میان قبور شهیدان می گذارم، با آن مداحی سیدرضا که از بلندگو پخش می شود: خبر چه سنگینه، خبر پر از درده، غم رفیق‌امون بیچاره مون کرده؛ خودم هم نمی دانم چطور؟ در یک لحظه تمام مشغله هایم فراموش می شود، (امتحان، بیمارستان و...) یک دفعه به خاطر از دست دادن رفیق شهیدم ناراحت می شوم، گویی همسنگرهایم رفته اند و مرا تنها گذاشته اند، یا شاید هم به قول شهدای اهل قلم، سید مرتضی آوینی، پندار ما این است که ما مانده ایم و شهدا رفته اند، اما حقیقت آن است که زمان ما را با خود برده است و شهدا مانده اند.

حس و حال عجیبی است هم ناراحت می شوم به خاطر از دست دادن حاج قاسم، هم حالم خوب است، دوست دارم ساعت هادر همین حس بمانم و اصلاً به خوابگاه برنگردم.

همین طور که قدم می زنم، این جمله‌ی امام شهیدان به ذهنم می آید:
همین تربت پاک شهیدان است که تا قیامت مزار عاشقان و عارفان و دلسوختگان و دارالشفای آزادگان خواهد بود.

من نه عارفم و نه عاشق، ولی شاید لحظاتی دلسوخته باشم. دلسوخته‌ی مردان بی ادعای والفجر ۸، دلسوخته‌ی شهدای دهه‌ی هفتادی افغانی، کسانی که مثل من جوان بودند، شور و هیجان مرا هم داشتند، می توانستد خانه بمانند و لذت زندگی را ببرند اما همه را به یک قبر خاکی فروختند... دلسوخته‌ی حاج حسین پورجعفری که همیشه دلم می خواهد جای او باشم، دلسوخته‌ی حاج قاسم سلیمانی که هر وقت اینجا می آیم به یاد فاطمیه سال ۹۸ می افتم، بیت الزهرا، بیت کرمان، تابوت حاج قاسم و...

بالاخره یکی از دوستانم می رسد و ماجرا تمام می شود. بعد من خدا را شکر می کنم که هنوز شهدا را دارم، هنوز جایی را دارم که وقتی بار مشکلات آرامشم را گرفته بیایم و یک دفعه خودم را خالی کنم، انگیزه بگیرم و با خوشحالی روانه‌ی خوابگاه شوم. در آخر، طبق معمول هم از خدا می خواهم این لذت گلزار را از من نگیرد.

معنی مسئولیت:

معنی لغوی مسئولیت برگرفته شده از سؤال است، یعنی آنچه که درباره آن پرسش خواهد شد. در قرآن کریم تأکید شده است که در قیامت از انسان پرسش خواهد شد و برحسب موفقیت انسان در انجام مسئولیت خود، سرنوشت او رقم خواهد خورد. از منظر اسلام خداوند متعال در برابر هر نعمتی، مسئولیتی را بر عهده انسان قرار داده و به میزان مسئولیت نیز از انسان بازخواست خواهد نمود، ^[جامع الأخبار، ص 119] مهم آن است که مسئولیت‌ها را به خوبی بشناسیم و در مقام عمل به وظایف خویش به نحو احسن عمل کنیم.

خداوند در سوره لقمان آیه 17 میفرماید: نسبت به انسان‌های اطرافت، احساس مسئولیت کن و آنها را از کارها بد بازدار و به کارهای خوب تشویق کن. این لازمه استحکام یک پیکر است و بنی آدم اعضای یکدیگرند؛ در قرآن مجید آیات فراوانی وجود دارد که اهمیت مسئولیت‌پذیری و وظیفه‌شناسی را برای انسان بیان کرده است؛ به عنوان مثال قبول مسئولیت در قرآن، به بار سنگین تشبیه شده است. خداوند در قرآن می‌فرماید: **"وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى،** هیچ گناهکاری بار گناه دیگری را بر دوش نمی‌کشد"

قرآن کریم آنچنان که در سوره انعام آیه 116 و اسراء آیه 36 میفرماید: به شدت با پیروی از جمع (خواهی نشوی رسوا، همرنگ جماعت شو) و حرکت به دنبال اکثریت، مخالف است. قرآن می‌گوید: اگر بخواهی از اکثریت مردم فقط به این خاطر که اکثریت هستند، پیروی کنی، بدون شک از راه خدا دور می‌شوی؛ همیشه با چشمان باز تصمیم بگیر.

در آیه ای دیگر می‌فرماید: **وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا؛** از آنچه نمی‌دانی پیروی نکن؛ چرا که گوش و چشم و دلها همه مسئولند.

خداوند در وصف مومنان می‌فرماید: **«إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ مُؤْمِنِينَ»** کسانی هستند که هر وقت نام خدا برده شود دلهایشان ترسان گردد و "وجل" همان حالت خوف و ترسی است که سرچشمه آن گاهی بخاطر درک مسئولیت‌ها و احتمال عدم انجام به وظایف لازم در برابر خدا است که این حالت به عنوان یکی از صفات مومنان ذکر شده است.

یکی از مسائل مهم در رابطه با مسئولیت، مسئله همکاری و تعاون است. تعاون برای قوت عمل است. هرچه ما در جامعه‌مان بیشتر همکاری کنیم جامعه بیشتر پیشرفت می‌کند. ما تا می‌توانیم باید سازمان‌های اجتماعی را تقویت کنیم. قرآن کریم در سوره مائده آیه 2 می‌فرماید: **«تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ؛** در نیکوکاری و پرهیزگاری با یکدیگر همکاری کنید و در گناه و تعدی دستیار هم نشوید»

در منابع اسلامی، به حاکمان و دولت مردان سفارش شده است که همواره کانون مهر و خدمت‌گزاری برای مردم باشند و خود را خادم ملت بدانند. امام علی (ع) به یکی از کارگزارانش می‌فرماید: **«أَنْ عَمَلِكْ لَيْسَ لَكَ بِطَعْمِهِ فِي عُنُقِكَ أَمَانَةٌ وَأَنْتَ مُسْتَدْعِي لِمَنْ فَوْقَكَ؛** (بجای بلاغه، نامه 53) کاری که برعهده توست طعمه تو نیست، بلکه بر گردن امانت است. آن که تو را بدان گمارده، نگهبانی امانت را به عهده‌ات گذارده است.

کارگزاران موظف‌اند به طبقه محروم و مستضعف جامعه توجه خاص داشته باشند و با حمایت ویژه از آنان، مجال بهره‌مندی‌شان را از امکانات عمومی فراهم سازند. امام علی (ع) در فرمان حکومتی خود می‌فرماید: **«اللَّهُ فِي الطَّبَقَةِ السُّفْلَى؛** (بجای بلاغه، نامه 53) بر تو باد به توجه به طبقه آسیب دیده و ضعیف؛ آنان که راه چاره ندارند و از درویشان و نیازمندان و بینوایان و از بیماری، بر جا ماندگاند.

سُورَةُ الْقَدْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾ لَيْلَةُ
 الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ
 رَبِّهِمْ مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

آثار و برکت ختم سوره قدر

فاطمه فنظری توکلی

1- آمرزش گناهان

امام جعفر صادق (ع) فرمودند:

هر که سوره قدر را در یکی از نمازهای واجب قرائت کند، منادی ندا می دهد: ای بنده خدا گناهان تو را آمرزیده است، پس اعمال را از سر بگیر.

2- اجابت دعا

در حدیثی از امام جواد (ع) چنین آمده است که: هر کس سوره قدر را در یکی از نمازهایش قرائت کند، در علین نمازش مورد قبول و ثوابش دو برابر می شود و هر کس این سوره را بخواند و آن گاه دعا کند، دعایش در لوح محفوظ مستجاب نوشته می شود.

3- رفع غم و اندوه

هر صاحب غم و دردی یا مسافر و زندانی این سوره مبارکه را تلاوت کند، به مقصود خود می رسد و غم او را می شود.

4 - حفاظت از شر شیطان

اگر کسی سوره قدر را در وقت ورود به منزل و خروج از آن بخواند، شیطان از او دور می شود و هر کس آن را حفظ کند، به منزله همه علوم است.

5- آدای دین و قرض

یکی از آثار سوره قدر، تسریع در پرداخت بدهی است.

امام باقر علیه السلام در جواب شخصی که توان ادای قرض را نداشت، فرمودند: زیاد استغفار کن و سوره قدر را زیاد بخوان.

امام علی (ع) سوره قدر را بهترین دوست انسان است که به وسیله آن می تواند قرض خود را کند، معرفی می کند.

6- طلب آمرزش برای اموات

یکی از حقوقی که بر سر همه انسانها خصوصا مومنین است، به یاد داشتن و طلب آمرزش از درگاه ایزد منان برای اموات و درگذشتگان به ویژه والدین و بستگانی بوده است که از دنیا به سرای باقی مانده اند، است.

7- خواب آرام و امنیت هنگام خواب

از امام صادق (ع) نقل شده است:

هر کس بعد از نماز عشا 15 بار سوره قدر را قرائت کند، تا شب آینده در امان خداوند متعال خواهد بود و هر 7 بار این سوره را پیش از خواب قرائت کند، تا صبح در پناه حق تعالی خواهد بود.

این است شور کودکی و عشق پیری ام

بر سینه ام نوشته شده

عشق سینه ام